

**ЈУ НАРОДНА И УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

С Т А Т У Т

**Јавна установа Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске**

Бања Лука, фебруар 2022. године

На основу члана 36. став 1. тачка 1. Закона о библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске”, број 44/16 и 62/18), Управни одбор Јавне установе Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске, на трећој сједници, одржаној 27.12.2021. године, уз сагласност Владе Републике Српске, доноси

СТАТУТ

Јавне установе Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Статут је основни општи акт којим се уређује организација, начин рада, управљање, руковођење, као и остала питања на основу којих Јавна установа Народна и универзитетска библиотека Републике Српске (у даљем тексту: Библиотека) остварује своју дјелатност, у складу са Законом о библиотечко-информационој дјелатности (у даљем тексту: Закон) и другим законима.

Члан 2.

(1) Одредбе овог Статута обавезне су за све запослене, органе руковођења и управљања Библиотеке.

(2) Поједина питања, која су начелно утврђена овим Статутом, конкретније и ближе се уређују одговарајућим општим актима Библиотеке (правилници, пословници и др.) и појединачним актима Библиотеке (одлуке, упутства и др.).

(3) Општа и појединачна акта Библиотеке морају бити у сагласности са Законом и овим Статутом.

Члан 3.

(1) Библиотека у складу са Законом и другим законима обавља дјелатност од општег интереса.

(2) Библиотека је јавна културна, информациона и образовна установа која у складу са домаћим и међународним стандардима обавља послове из области библиотечко-информационе дјелатности и дјелатности заштите покретних културних добара, које се односе на старе и ријетке књиге и библиотечку грађу која има својство архивске грађе од општег интереса.

(3) У Библиотеци није дозвољено политичко, страначко и вјерско организовање и дјеловање.

Члан 4.

Граматички изрази употребљени у овом Статуту, а имају родно зачење, подразумевају оба рода.

II НАЗИВ И СЈЕДИШТЕ

Члан 5.

(1) Пуни назив Библиотеке је: Јавна установа Народна и универзитетска библиотека Републике Српске.

(2) Скраћени назив Библиотеке је: ЈУ НУБ Републике Српске.

(3) Лого Библиотеке представљају стилизована ћирилична слова Н, У и Б (акроним - народна и универзитетска библиотека) која, заједно у геометријском распореду, симболизују полице за књиге као и својеврсни лавиринт знања који Библиотека представља.

(4) Сједиште Библиотеке је у Бањој Луци, улица Јеврејска бр. 30.

Члан 6.

Библиотека може да промијени назив и сједиште о чему одлучује Управни одбор, уз сагласност Владе Републике Српске (у даљем тексту: Влада).

Члан 7.

(1) Печат Библиотеке је округлог облика, пречника 25 mm и садржи кружно исписан текст ћириличним писмом: ЈУ НАРОДНА И УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ – БАЊА ЛУКА.

(2) Суви печат (жиг) Библиотеке је идентичног облика као и печат.

(3) Библиотека има свој штампил за пријем и отпрему поште, правоугаоног облика, димензије: 30 x 15 mm са текстом из печата, исписан ћириличним писмом и простором за број дјеловодног протокола и датум.

(4) Библиотека може имати и друге печате различитих облика и форми за интерну и другу употребу.

Члан 8.

(1) Коришћење, чување, израда и уништавање печата и штампилва врши се на основу посебног акта који доноси директор Библиотеке.

(2) Списак свих печата и штампилва са отиснутим и назначеним изгледом, као и назначеним престанком њихове употребе чува се у Архиви Библиотеке.

Члан 9.

За писано општење са спољним сарадницима, Библиотека користи свој меморандум који садржи текст са пуним називом, сједиштем и адресом установе,

бројевима телефона, факса, електронском адресом, ЛИБ-ом, жиро рачуном и веб-страницом Библиотеке.

Члан 10.

(1) Библиотека има плакету и захвалницу које се додјељују заслужним установама, организацијама и појединцима који су својим радом допринијели развоју и афирмацији Библиотеке.

(2) Ближе одредбе о додјељивању плакете и захвалнице, као и о њиховом садржају, утврђују се посебним актом који доноси Управни одбор Библиотеке.

III ПРАВНИ ПОЛОЖАЈ БИБЛИОТЕКЕ

Члан 11.

(1) Библиотека је основана 1868. године као Српска читаоница са библиотеком.

(2) Библиотека је 1986. године постала чланица Универзитета у Бањој Луци.

(3) Права и дужности оснивача Библиотеке преузела је Влада Одлуком број 02/1-020-379/99, од 2. априла 1999. године.

(4) Одлуком Владе број 02/1-020-379/99, од 2. априла 1999. године Библиотека је проглашена републичком установом у области културе и уписана у регистар код надлежног суда рјешењем број У/Л 2413/99 од 17. 04. 2000. године.

Члан 12.

(1) Као дан Библиотеке обиљежава се 24. мај, Св. Тирило и Методије, Дан словенске писмености и културе.

(2) Обиљежавање значајних датума за Библиотеку и јубилеја одвија се на начин и по поступку који, на приједлог директора, утврђује Управни одбор Библиотеке.

Члан 13.

(1) Библиотека је јавна установа која има својство правног лица.

(2) Библиотека за обавезе преузете у правном промету одговара свом својом имовином.

(3) Библиотека послује средствима у државној својини, под условима, на начин и по поступку предвиђеним оснивачким актом, а у складу са Законом.

(4) Библиотека за своје обавезе не одговара имовином у јавној својини, одговорност за обавезе из става 2. овог члана не односи се на културна добра која Библиотека чува, као и на другу имовину, која је својина Републике Српске (у даљем тексту: Република).

Члан 14.

(1) Библиотека се води у јединственом регистру организација и заједница Републичког завода за статистику и има свој матични број.

(2) Библиотека има матични број осигураника у Јавном фонду за пензијско-инвалидско осигурање Републике Српске.

(3) Библиотека има свој јединствени идентификациони број, ЛИБ, под којим се води у Регистру пореских обвезника Министарства финансија Републике Српске.

(4) Библиотека послује преко Трезора Републике Српске.

(5) Библиотека има свој властити жиро рачун.

Члан 15.

Статусне промјене Библиотеке могу се вршити на начин и по поступку утврђеним Законом.

IV ЗАСТУПАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ БИБЛИОТЕКЕ

Члан 16.

(1) Библиотеку заступа и представља директор Библиотеке, самостално и без ограничења.

(2) Директор у оквиру својих овлашћења закључује у име и за рачун Библиотеке уговоре и врши друге правне послове.

Члан 17.

(1) У случају одсутности или спријечености директора, Библиотеку заступа или представља лице које директор овласти у границама посебних овлашћења.

(2) Овлашћење из става 1. овог члана даје се у писаном облику.

V ДЈЕЛАТНОСТ БИБЛИОТЕКЕ

Члан 18.

(1) Библиотека је јавна установа која, у складу са циљевима ради којих је основана, а под условима и на начин утврђен Законом, обавља дјелатност од општег интереса.

(2) Дјелатности, услови и начин обављања дјелатности Библиотеке уређени су важећим позитивним прописима којима се регулише област културе, законским и подзаконским актима којима се регулише област јавних служби и библиотечко-информациона дјелатност, као и одредбама овог Статута.

(3) Библиотечко-информациона дјелатност, као дјелатност од општег интереса за Републику, подразумијева слободан приступ грађана информацијама, знањима и идејама садржаним у библиотечкој грађи, као и право на остваривање индивидуалних

и интелектуалних слобода, у чему им својим услугама помажу библиотеке и библиотечно-информациони центри.

Члан 19.

Дјелатност Библиотеке обухвата:

- 91.01 Дјелатност библиотека и архива;
- 84.21 Иностранци/спољни/ послови;
- 84.12 Регулисање дјелатности јавних установа које обезбјеђују здравствену заштиту, образовање, културне услуге и друге друштвене услуге, осим обавезног социјалног осигурања;
- 82.30 Организација састанака и пословних сајмова;
- 74.30 Дјелатности преводилаца и тумача;
- 72.20 Истраживање и експериментални развој у друштвеним и хуманистичким наукама;
- 62.01 Рачунарско програмирање;
- 62.02 Дјелатности савјетовања о рачунарима, односно рачунарским системима;
- 62.03 Управљање рачунарском опремом и системима;
- 62.09 Остале услужне дјелатности које се односе на информационе технологије и рачунаре;
- 58.29 Издавање осталог софтвера;
- 58.11 Издавање књига;
- 58.13 Издавање новина;
- 58.14 Издавање часописа и периодичних публикација;
- 58.19 Остала издавачка дјелатност;
- 56.10 Дјелатности ресторана и услуге доставе хране;
- 56.30 Дјелатности припреме и послуживања пића;

- 47.79 Трговина на мало половном робом/књигама у специјализованим продавницама;
- 47.61 Трговина на мало књигама у специјализованим продавницама;
- 47.62 Трговина на мало новинама, папиром и писаћим прибором у специјализованим продавницама;
- 18.11 Штампаче новина;
- 18.12 Остало штампање;
- 18.13 Услуге припреме за штампу и објављивање;
- 18.14 Књиговезачке и припадајуће услужне дјелатности;
- 18.20 Умножавање (репродукција) снимљених записа.

Члан 20.

Библиотека обавља функцију националне, централне матичне библиотеке за све врсте библиотека у Републици, универзитетске и градске библиотеке и остварује општи интерес у библиотечко-информационој дјелатности.

Члан 21.

У функцији остваривања општег интереса у библиотечко-информационој дјелатности у складу са Законом, Библиотека обавља послове:

- 1) прикупљање, обрада, чување, представљање, коришћење и обезбјеђивање приступа збирци библиотечке грађе Републике;
- 2) прикупљање обавезног примјерка и употпуњавање фонда резервног примјерка библиотечке грађе;
- 3) израда Текуће библиографије Републике Српске и других библиографија;
- 4) пријем, обрада, заштита, чување, представљање и давање на коришћење сваке публикације у штампаној, електронској или другој форми, која јој се доставља као обавезан примјерак публикација, у складу са законом;
- 5) координиција у изградњи јединственог библиотечко-информационог система Републике;
- 6) промоција, презентација и пласман издавачке продукције Републике у свијету;
- 7) објављивање публикација из библиотечко-информационе дјелатности, као резултат властитог стручног и научно-истраживачког рада;
- 8) координација рада у мрежи библиотека Републике, путем Центра виртуелне библиотеке Републике Српске (ВИБРС) на стварању и развоју Централног електронског каталога и система узајамне каталогизације, као и реализације пројекта „Виртуелна библиотека Републике Српске“;
- 9) одржавање и заштита специјалних збирки, библиотека-легата и спомен библиотека;
- 10) сарадња са издавачима за израду СІР записа (каталогизација у публикацији прије штампања) и за додјелу међународних стандардних идентификационих бројева (ISBN, ISSN, ISMN, DOI и других) за публикације објављене у Републици;

- 11) координација рада библиотека Републике за обједињену набавку иностраних серијских публикација у штампаној и електронској форми;
- 12) прикупљање, обрада и чување једног примјерка библиотечко-информационе грађе и извора који настају и објављују се на универзитетима у Републици (докторски радови), а које су универзитети обавезни да доставе Библиотеци;
- 13) изграђивање система научно-технолошких информација и обезбјеђивање научних информација корисницима;
- 14) проводи и подстиче научни развој и стучна истраживања у библиотекарству;
- 15) израда упутстава и препорука за примјену домаћих и међународних стандарда;
- 16) организација стручних испита за запослене у библиотечко-информационој дјелатности и других облика едукације библиотечко-информационих стручњака;
- 17) обављање дјелатности заштите старе и ријетке библиотечке грађе која има својство културног добра;
- 18) предлагање надлежним органима проглашавање старе и ријетке библиотечке грађе културним добрима од изузетног значаја;
- 19) развој и унапређивање библиотечке дјелатности за особе с инвалидитетом;
- 20) заштита фонда обавезног примјерка који Библиотеци на основу Закона доставља издавач који се бави издавањем штампаних и нештампаних публикација, производњом књижне и некњижне грађе, аудиовизуелне и електронске грађе у Републици;
- 21) развој и унапређивање система размјене библиотечке грађе на домаћем и међународном нивоу;
- 22) чување старих и ријетких књига, рукописа и друге драгоцене грађе од посебног општег значаја за историју и културу народа Републике које се налазе у иностранству;
- 23) преузимање задужбина, легата, фондација и поклона библиотечке грађе, те њихова заштита и трајно чување у складу са Законом о заштити културних добара;
- 24) доношење стручних упутства о условима и начину чувања, коришћења и одржавања одговарајуће врсте покретних културних добара. Библиотека утврђује и прописује методе заштите, чувања и коришћења библиотечке грађе која се чува у другим библиотекама у Републици;
- 25) вођење регистара и Централног регистра културних добара;
- 26) организација и координација система међубиблиотечке позајмице на домаћем и међународном нивоу;
- 27) обављање послова дигитализације културног наслеђа Републике и сарадња с другим установама у земљи и иностранству на пољу дигитализације;
- 28) редовно достављање тражених података Републичком заводу за статистику.

Члан 22.

У обављању функције националне библиотеке за Републику, у складу са Законом, Библиотека:

- 1) води централни каталог библиотечке грађе и електронски каталог;
- 2) организује централизовану каталогизацију у Републици;
- 3) води централни каталог иностране литературе;
- 4) учествује у изради аутоматизованог каталога Републике као заједничке основице библиотечко-документационо-информационог система и научно-технолошких информација;

5) обезбјеђује функционисање аутоматизованог каталога на територији Републике и врши библиографску контролу над свим библиотекама које учествују у стварању овог каталога;

6) функционише као републичка агенција за додјелу ознаке ISBN (међународни стандардни књижни број за монографске публикације), као и додјелу ознаке ISMN (међународни стандардни број за музикалије);

7) врши каталогизацију у публикацији, израђује CIP запис;

8) врши надзор над реализацијом програма рада специјалних збирки легата и спомен библиотека;

9) води бригу о заштити књига, рукописа и друге библиотечке грађе која има својство културног добра;

10) врши размјену публикација са библиотекама у Републици и иностранству;

11) истражује, прикупља и обрађује библиотечку грађу која се односи на Републику, а налази се ван територије Републике;

12) усклађује набавку политику са библиотекама у Републици;

13) формира стручне комисије за рјешавање различитих стручних питања у оквиру Библиотеке на националном, регионалном и интернационалном нивоу.

Члан 23.

У обављању матичне функције, као централна матична за све библиотеке на територији Републике, у складу са Законом, Библиотека:

1) повезује све библиотеке у библиотечко-информациони систем у Републици, и укључује их у друге библиотечко-информационе системе у окружењу и на међународном нивоу;

2) организује и врши надзор над стручним радом матичних библиотека, координира рад библиотека које обављају матичне послове;

3) подстиче и организује сарадњу библиотека у Републици на координацији набавке, прикупљању, обради и протоку информација на међубибличотечкој позајмици;

4) брине о сталном стручном усавршавању запослених у библиотекама;

5) пружа стручну помоћ и инструкције запосленим у библиотекама;

6) прати укупно стање и проучава потребе и услове рада библиотека;

7) израђује стручне анализе пословања библиотека;

8) предлаже мјере унапређења рада и развоја библиотека у Републици;

9) даје упутства о набавци потребне информационе и програмско-техничке опреме неопходне за функционисање и рад библиотека у систему;

10) израђује методска упутства и нормативе за стручно пословање библиотека;

11) даје упутства и рјешења за просторно опремање и уређење библиотека;

12) предлаже библиотеке које обављају матичне функције;

13) врши надзор над стручним радом народних библиотека, школских библиотека, библиотека високошколских установа, библиотека научно-истраживачких института и специјалних библиотека матичне регије Бања Лука;

14) организује и спроводи полагање стручног испита у библиотечко-информационој дјелатности у складу са Законом;

15) води Централни регистар библиотека и Регистар библиотека матичне регије Бања Лука у складу са подзаконским актом;

16) обавља и друге матичне послове у складу са одредбама Закона.

Члан 24.

У обављању матичне универзитетске функције, као централна универзитетска библиотека Републике, у складу са Законом, Библиотека:

- 1) доприноси научно-истраживачком раду наставника и сарадника универзитета, као и других научних, културних и јавних радника ван универзитета;
- 2) координира библиотечко-информационом дјелатношћу на универзитету и укључује високошколске библиотеке у библиотечко-информациони систем;
- 3) организује размјену публикација са библиотекама у земљи и иностранству;
- 4) чува и обрађује обавезни примјерак библиотечке грађе која настаје и објављује се на универзитету, укључујући и докторске радове одбрањене на универзитетима;
- 5) учествује у изради Библиографије научних радника Републике;
- 6) утврђује УДК чланака и аналитичку обраду чланака.

Члан 25.

У обављању градске функције и дјелатности јавне библиотеке, у складу са Законом, Библиотека:

- 1) организује културно-просвјетне активности, путем Одјелења градске јединице, као што су књижевне промоције, изложбе, друштвене трибине и сл.;
- 2) пружа културне и друге друштвене услуге на начин непосредног приступа свим врстама знања и информација;
- 3) обезбјеђује услове за лични креативни развој дјете и младих људи путем креативних радионица;
- 4) утиче на развијање свијести о културном наслеђу, уважавању умјетности и научних достигнућа и иновација;
- 5) даје подршку и учествује у програмима развоја писмености намијењеним свим старосним категоријама;
- 6) даје подршку индивидуалном образовању и самообразовању, као и формалном образовању на свим нивоима;
- 7) представља сервис информација за државне органе и организације, предузећа и све јавне субјекте: образовне установе, удружења грађана и фондациије у локалној заједници;
- 8) унапређује дијалоге међу културама и заступа културне различитости.

Члан 26.

(1) Библиотека спроводи и координира послове на дигитализацији библиотечке грађе у Републици.

(2) Библиотека у Одјелењу за издаваштво и дигитализацију, у оквиру Сектора националне јединице, организује, обрађује, чува, презентује и омогућава приступ дигиталној грађи и информацијама локално и на даљину.

(3) Библиотека остварује сарадњу на пољу дигитализације на националном и интернационалном нивоу.

Члан 27.

Библиотека координира изградњу и развој јединственог библиотечно-информационог система Републике, укључује све библиотеке у систем и повезује их са другим библиотечно-информационим системима у региону и свијету, омогућавајући проток информација и публикација и њихову доступност корисницима у домаћим и међународним оквирима.

Члан 28.

(1) Јединствени библиотечно-информациони систем Републике заснован је на јединственој информационо-комуникационој технологији и програмској платформи и систему узајамне каталогизације – COBISS.RS.

(2) Библиотечно-информационим системом Републике управља Центар виртуелне библиотеке Републике Српске (у даљем тексту: ВИБРС Центар) који је у саставу Библиотеке и дјелује у оквиру Сектора виртуелне библиотеке Републике Српске.

(3) ВИБРС Центар има функцију библиотечно-информационог сервиса који се брине о изградњи аутономног система COBISS.RS и има задатке:

1) планира и усклађује активности у вези са рачунарским повезивањем библиотека у Републици;

2) управља узајамном библиографском базом података, базом података о библиотекама, библиотечно-информационим системом и сервисима;

3) одржава Централни електронски каталог Републике;

4) координира рад и развој система узајамне каталогизације;

5) организује стално стручно усавршавање и лиценцирање библиотечно-информационих стручњака за рад у систему узајамне каталогизације;

6) планира, пројектује и одржава рачунарску, комуникацијску и програмску опрему за рад система узајамне каталогизације и централних библиотечких сервиса;

7) пружа стручну помоћ библиотекама и другим корисницима програмске опреме и сервиса у систему у погледу набавке, инсталирања и одржавања програмске опреме и едукације за рад у систему;

8) пружа стручну помоћ библиотекама приликом конверзије и преноса података из других система;

9) развија и одржава и друге електронске базе података с непосредним приступом и

10) обавља развојне и истраживачке послове у циљу унапређивања рада система.

Члан 29.

(1) Библиотека као јавна установа ставља на располагање корисницима својих услуга, све своје ресурсе, библиотечку грађу и информационе изворе, без обзира на старосну доб, расу, пол, вјеру, националност, језик или друштвени положај.

(2) Библиотека уређује начин, услове пружања библиотечно-информационих услуга корисницима у складу са законима, подзаконским и нормативним актима, стручним упутствима и међународним стандардима.

Члан 30.

Библиотека сарађује са културним установама и организацијама које се баве издавачко-графичком дјелатношћу, научним, просвјетним и васпитним установама, установама заштите културних добара, академијама наука и умјетности, привредним предузећима и организацијама културе, удружењима и фондацијама у области науке, просвјете и културе у земљи и иностранству.

Члан 31.

Библиотека обавља спољнотрговинско пословање неопходно за обављање основне дјелатности и допунских дјелатности Библиотеке, што укључује привремени извоз и увоз културних добара, старе и ријетке књиге, размјену обавезног примјерка публикација са библиотекама у окружењу у складу са законски предвиђеном процедуром, остваривање међународне културне сарадње, набавку библиотечке грађе, набавку специјализоване опреме као и друге видове спољнотрговинског пословања у оквиру регистрованих дјелатности.

Члан 32.

Библиотека може извршити промјену регистрованих дјелатности у складу са својим пословним интересима и програмима развоја уз претходну сагласност Оснивача.

VI УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА

Члан 33.

(1) Дјелатност и послови Библиотеке, утврђени одредбама овог Статута обављају се у оквиру основних организационих јединица Библиотеке:

- 1) Сектора за финансијске, опште и правне послове,
- 2) Сектора виртуелне библиотеке Републике Српске,
- 3) Сектора библиотечко-информационе дјелатности,
- 4) Сектора националне јединице,
- 5) Сектора универзитетске јединице,
- 6) Сектора градске јединице.

(2) Организациона структура Библиотеке утврђује се у складу са захтјевима савремене библиотеке, аутоматизоване обраде података, набавне политике, заштите, чувања и коришћења библиотечке грађе и информисања према међународним стандардима, те у складу са захтјевима остваривања јединственог библиотечко-информационог система у Републици.

Члан 34.

(1) Организација и дјелокруг рада, руковођење и друга питања унутрашње организације Библиотеке ближе се одређују Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста.

(2) Функционално јединство у организацији послова и радних задатака, врши се на основу адекватног планирања развоја и рада, као и контролом извршења послова и радних задатака.

Члан 35.

Библиотека је дужна да води одговарајућу евиденцију рада.

VII ОРГАНИ РУКОВОЂЕЊА И УПРАВЉА БИБЛИОТЕКОМ

Члан 36.

(1) Органи руковођења и управљања Библиотеком су директор и Управни одбор.

(2) Библиотеком руководи директор.

(3) Директор заступа и представља Библиотеку, организује и спроводи пословну политику и одговоран је за законитост рада Библиотеке.

(4) Директор Библиотеке врши и друга права и дужности у складу са прописима.

Члан 37.

(1) Директора именује и разрјешава Влада након спроведеног поступка јавне конкуренције на приједлог Министарства просвјете и културе Републике Српске (у даљем тексту: Министарство).

(2) Директор се именује на период од четири године.

(3) Мандат директора почиње наредног дана од дана објаве у Службеном гласнику Републике Српске.

(4) За свој рад директор је одговоран Управном одбору и оснивачу.

Члан 38.

За директора Библиотеке може бити именовано лице које има завршен први циклус студијског програма у трајању од четири године (240 ECTS бодова) или еквивалент одговарајуће високошколског образовања и пет година радног искуства у траженом степену образовања у области културе.

Члан 39.

Директор Библиотеке обавља сљедеће послове:

- 1) организује и руководи радом Библиотеке;
- 2) заступа и представља Библиотеку;

- 3) утврђује нацрте општих аката и програма које доноси Управни одбор;
- 4) доноси акт о организацији и систематизацији радних мјеста, уз сагласност Министарства;
- 5) одговоран је за остваривање програма и плана рада Библиотеке;
- 6) предлаже годишњи програм рада и финансијски план Библиотеке;
- 7) подноси извјештај о извршењу годишњег плана и финансијском пословању Библиотеке;
- 8) реализује одлуке Управног одбора;
- 9) именује Комисију за полагање стручног испита у библиотечкој дјелатности у складу са законом и подзаконским актом, које доноси министар просвјете и културе Републике;
- 10) предлаже план развоја установе за период до четири године;
- 11) главни је и одговорни уредник издавачке дјелатности;
- 12) одлучује о појединачним правима, обавезама и одговорностима радника;
- 13) обавља и друге послове утврђене законом.

Члан 40.

- (1) Директору престаје функција:
  - 1) истеком мандата,
  - 2) на лични захтјев – оставком и
  - 3) разрјешењем.
- (2) Директор ће бити разрјешен дужности прије истека мандата, ако:
  - 1) надлежни орган утврди да директор располаже средствима библиотеке, пословним простором, опремом и имовином библиотеке на незаконит начин;
  - 2) Библиотека не остварује циљеве и задатке због којих је основана;
  - 3) поступа на начин који може да наруши углед библиотеке;
  - 4) не обезбједи заштиту имовине библиотеке;
  - 5) се у библиотеци не води прописана евиденција и ако се исправе издају супротно закону;
  - 6) у библиотеци дође до повреде равноправности корисника библиотеке;
  - 7) не поступи по налогу, односно мјери надлежног инспекцијског или другог органа за отклањање утврђених неправилности;
  - 8) не спроводи одлуке и рјешења оснивача;
  - 9) одбије да извршава одлуке Управног одбора и
  - 10) у другим случајевима предвиђеним Законом о раду који се односе на престанак радног односа.
- (3) У случајевима престанка функције или разрјешења прије истека мандата, Влада ће именовати лице које ће обављати функцију вршиоца дужности директора до именовања директора у складу са Законом.
- (4) Права, обавезе и одговорности директора Библиотеке односе се и на вршиоца дужности директора.

Члан 41.

- (1) За разматрање начелних, стручних и других питања у вези са планирањем и извршењем послова и задатака Библиотеке, образује се Стручни колегијум.
- (2) Стручни колегијум чине лица која по овлашћењу директора руководе организационим јединицама.
- (3) Стручни колегијум сазива и његовим радом руководи директор.

(4) Стручни колегијум се сазива по потреби, најмање једном мјесечно.

(5) По потреби и по позиву, Стручном колегијуму могу да присуствују и други запослени.

Члан 42.

На Стручном колегијуму се разматрају питања значајна за рад Библиотеке, као што су: питања текућег пословања, планирања и организације рада, редовног остваривања планираних задатака, резултата рада, извештаји и планови организационих јединица, адекватна координација рада организационих јединица и радника, предлажу мјере за квалитетније пословање, предузимају мјере за рјешавање питања везаних за запослене раднике.

Члан 43.

(1) Библиотеком управља Управни одбор.

(2) Управни одбор Библиотеке има три члана из чијих редова се бира предсједник Управног одбора.

(3) Приликом именовања Управног одбора водиће се рачуна да најмање један члан има пет година радног искуства у области библиотечко-информационе дјелатности.

Члан 44.

(1) Чланове Управног одбора Библиотеке именује и разрјешава Влада, на приједлог Министарства, на период од четири године, уз претходно спроведен поступак јавне конкуренције.

(5) Управни одбор за свој рад одговара Оснивачу.

Члан 45.

Управни одбор Библиотеке обавља следеће послове:

- 1) доноси Статут Библиотеке уз сагласност Владе,
- 2) одлучује о пословању Библиотеке,
- 3) разматра и усваја годишњи извјештај о пословању и годишњи обрачун, уз сагласност Министарства,
- 4) доноси план и програм рада и финансијски план Библиотеке уз сагласност Владе,
- 5) утврђује пословну и развојну политику Библиотеке, на основу Стратегије развоја библиотечко-информационе дјелатности Републике Српске,
- 6) на приједлог директора, одређује цијене производа и услуга које пружа Библиотека,
- 7) одлучује о ревизији и расхоровању библиотечке грађе,
- 8) доноси пословник о свом раду,
- 9) одлучује о чланству библиотеке у међународним организацијама и
- 10) врши и друге послове у складу са Законом, Статутом и другим општим актима Библиотеке.

Члан 46.

Својство члана Управног одбора престаје истеком мандата, оставком, разрјешењем, те у другим случајевима у складу са Законом и Статутом Библиотеке.

Члан 47.

(1) Чланови Управног одбора може бити разрјешени дужности:

- 1) на лични захтјев,
- 2) ако члан Управног одбора неоправдано одсуствује са сједница, не извршава своје обавезе или несавјесним радом онемогућава рад Управног одбора и
- 3) ако поступа на начин који може да наруши угледу Библиотеке.

(2) Чланови Управног одбора могу бити разрјешени дужности ако Управни одбор доноси незаконите одлуке или не доноси одлуке које је на основу Закона и Статута дужан да доноси.

(3) Уколико су у Библиотеци чланови Управног одбора разрјешени прије истека мандата, именују се чланови Управног одбора за привремено управљање на период до конституисања новог Управног одбора, а најдуже шест мјесеци.

VIII ФИНАНСИРАЊЕ И ПЛАНИРАЊЕ РАДА БИБЛИОТЕКЕ

Члан 48.

Библиотека доноси годишњи програм рада и финансијски план који обавезно садржи исказана новчана средства за финансирање програмских активности, финансирање библиотечко-информационог система, средства потребна за финансирање текућих расхода, као и планирање прихода Библиотеке.

Члан 49.

(1) Библиотека као буџетски корисник финансијски послује у складу са Законом о трезору Републике Српске.

(2) У циљу остварења општег интереса у библиотечко-информационој дјелатности, на Библиотеку се примјењују и одредбе подзаконских акта који се односе на финансирање јавних потреба у култури Републике.

Члан 50.

Средства за пословање Библиотеке обезбјеђују се из:

- 1) буџета Републике Српске,
- 2) буџета Града Бања Лука,
- 3) прихода остварених регистрованим дјелатностима Библиотеке,
- 4) донација,
- 5) поклона,
- 6) легата,

- 7) задужбина и
- 8) из других извора у складу са Законом.

Члан 51.

За намјенско трошење средстава из члана 50. овог Статута одговорност носе директор и Управни одбор Библиотеке.

Члан 52.

(1) У буџету Републике обезбјеђују се средства за:

- 1) бруто плате запослених и друга примања на основу радног односа, утврђена законским прописима којим се дефинишу плате запослених у области образовања и културе, општим и појединачним колективним уговорима,
- 2) дио програмских дјелатности Библиотеке и набавку библиотечке грађе,
- 3) за успостављање и развој библиотечко-информационог система Републике,
- 4) инвестиције у опрему и нове намјенске објекте за обављање библиотечко-информационе дјелатности као и значајнију адаптацију постојећих објеката.

(2) У буџету Града Бање Луке обезбјеђују се средства за суфинсирање Сектора градске јединице Библиотеке.

Члан 53.

(1) Библиотека подноси оснивачу приједлог годишњег програма рада најкасније до краја септембра текуће године за наредну годину.

(2) Библиотека је дужна да најмање једном годишње достави извјештај о свом раду, односно остваривању програма који се финансирају из буџета Републике.

(3) Надзор над реализацијом програма и намјенским коришћењем средстава која се обезбјеђују у буџету Републике врши надлежно Министарство.

(4) На годишњи програм рада и финансијски план Библиотеке сагласност даје Влада.

Члан 54.

Запослени у Библиотеци имају право на одговарајућу зараду и остала лична примања у складу са одредбама закона, општег колективног уговора и посебног колективног уговора за запослене у области образовања и културе, те општим актима Библиотеке који су у складу са законима.

Члан 55.

(1) Средства Библиотеке чине нефинансијска и финансијска имовина.

(2) Структуру нефинансијске имовине Библиотеке чине:

- 1) зграда,
- 2) опрема и то:
  - превозна средства,
  - канцеларијска опрема,
  - комуникациона и рачунарска опрема,
  - алат и инвентар,
  - грејна, расхладна и заштитна опрема,

- опрема за образовање, науку и културу (књижни фонд),
- 3) нематеријална произведена имовина.
- (3) Структуру финансијске имовине Библиотеке чине:
  - 1) готовина и готовински еквиваленти,
  - 2) краткорочна потраживања,
  - 3) краткорочна финансијска имовина и разграничења.
- (4) Имовина Библиотеке користи се према намјени у складу са Законом.
- (5) За своје обавезе Библиотека одговара средствима којима располаже.

Члан 56.

Пословни резултати и стање средстава Библиотеке утврђује се завршним рачуном сваке године.

IX МЕЋУСОБНА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ БИБЛИОТЕКЕ И ОСНИВАЧА

Члан 57.

(1) Оснивач је дужан да испуњава обавезе преузете оснивачким актом у погледу обезбјеђивања почетних финансијских средстава и трајних извора финансирања основних дјелатности Библиотеке.

(2) Оснивач је дужан да у складу са обавезама из става 1. овог члана благовремено обезбиједи средства која ће Библиотека моћи својим финансијским планом да утврди и распоређује као приход за сваку финансијску годину.

Члан 58.

У циљу обављања дјелатности због које је основана Библиотека, Оснивач у складу са Законом:

- 1) обезбјеђује планска финансијска средства за личне дохотке запослених, планирана програмска средства и прописане услове за рад;
- 2) благовремено врши именовање и разрјешавање органа руковођења и управљања;
- 3) даје сагласност на годишњи план и програм рада и финансијски план;
- 4) разматра и усваја годишњи извјештај о раду и пословању, финансијски извјештај о намјенском трошењу буџетских и других средстава, као и годишњи обрачун;
- 5) даје сагласност на Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста;
- 6) даје сагласност и на друге правилнике и акта предвиђене законима и Статутом;
- 7) даје сагласност на Статут.

Члан 59.

Библиотека је обавезна да послове из своје дјелатности обавља благовремено, квалитетно и по правилима струке, на начин који ће задовољити потребе и интересе грађана, за које је основано, на законит начин у складу са Законом и другим општим актима.

Члан 60.

Библиотека има обавезу да без сагласности оснивача неће предузимати друге послове који не представљају предмет дјелатности утврђених овим Статутом и другим актима оснивача.

X ЈАВНОСТ РАДА БИБЛИОТЕКЕ

Члан 61.

- (1) Дјелатност Библиотеке је јавна.
- (2) Јавност рада Библиотеке остварује се у складу са Законом.
- (3) Библиотека редовно обавјештава јавност о свом раду, а остваривање начела јавности не може бити у супротности са интересима Библиотеке.

Члан 62.

(1) Јавност рада Библиотеке остварује се са правом корисника и заинтересованих лица на слободан приступ информацијама из области библиотечко-информационе дјелатности из рада органа Библиотеке.

(2) Библиотека остварује јавност рада путем средстава јавног информисања, одржавањем конференција за новинаре, давањем изјава овлашћених лица, давањем и дистрибуирањем публикација о културним добрима, организовањем стручних и научних скупова, семинара, јавних трибина, књижевних промоција, изложби и других презентација садржаја из оквира регистроване дјелатности Библиотеке, објављивањем информација на званичној веб-страници и другим видовима информисања.

Члан 63.

Културна добра и библиотечка грађа доступни су трећим лицима под условом и на начин прописан законом, другим прописом и унутрашњим општим актом Библиотеке.

XI ПОСЛОВНА ТАЈНА И ОБАВЈЕШТАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 64.

(1) Пословну тајну Библиотеке представљају документа, исправе и подаци утврђени одлуком управе Библиотеке, чије би саопштење неовлашћеном лицу, због његове природе и значаја, било противно интересима и пословном угледу Библиотеке.

(2) Неће се сматрати повредом дужности чувања пословне тајне саопштење ових података на сједницама органа Библиотеке, ако је такво саопштавање неопходно ради обављања послова Библиотеке.

Члан 65.

(1) Управа Библиотеке обавјештава запослене о:

- 1) раду и пословању Библиотеке,
- 2) безбједности и здрављу на раду,
- 3) мјерама за побољшање услова рада и
- 4) о другим неопходним информацијама.

(2) Обавјештавање запослених у смислу става 1. овог члана врши се путем огласне табле Библиотеке или путем интэрне комуникацијске мреже.

XII ПОЛОЖАЈ ЗАПОСЛЕНИХ У БИБЛИОТЕЦИ

Члан 66.

Положај запослених у Библиотеци регулисан је важећим прописима из области радних односа и другим законским и подзаконским актима.

Члан 67.

Запослени у Библиотеци су обавезни да се укључе у програме континуираног и перманентног професионалног образовања и усавршавања у области библиотечко-информационих и других друштвених интердисциплинарних наука које се тичу дјелатности Библиотеке, а које, у обављању своје матичне и националне функције, организује Библиотека или друга високошколска и научна институција, организација или удружење.

Члан 68.

Запослени у библиотечко-информационој дјелатности могу напредовати и стицати стручна и виша стручна звања у складу са законским прописима.

XIII АКТИВНОСТИ СИНДИКАТА БИБЛИОТЕКЕ

Члан 69.

(1) Синдикат Библиотеке има право и обавезу да учествује у регулисању обавеза и права запослених радника у Библиотеци у складу са законом, овим Статутом, општим, посебним колективним уговорима и другим општим актима.

(2) Директор Библиотеке је дужан обезбиједити несметане услове организовања и рада Синдикалне организације Библиотеке, нарочито у складу са Посебним колективним уговором за област просвјете и културе.

Члан 70.

Активности Синдиката Библиотеке не смију ићи на штету обављања основне дјелатности Библиотеке, извршавања програма рада, интереса корисника и радне дисциплине, обезбјеђења сигурности људи и имовине и других правних и физичких лица у складу са важећим прописима.

XIV ОПШТА АКТА БИБЛИОТЕКЕ

Члан 71.

- (1) Основни општи акт Библиотеке је Статут.
- (2) Библиотека доноси и друга општа акта чије је доношење предвиђено Статутом, Законом, Колективним уговором и актима Оснивача.
- (3) Друга општа акта Библиотеке не могу бити у супротности са Законом и Статутом.

Члан 72.

- (1) Статут и општи акти Библиотеке доступни су свим запосленим.
- (2) Тумачење одредби општих аката даје секретар Библиотеке.
- (3) Управа Библиотеке је дужна упознати запослене са општим актима Библиотеке приликом заснивања радног односа.

Члан 73.

- (1) Иницијативу за измјене и допуне Статута и других општих аката могу поднијети: оснивач, Управни одбор, директор и Синдикална организација.
- (2) Иницијатива из претходног става покреће се достављањем писменог приједлога директору, односно Управном одбору, који су дужни да је размотре и у року од 15 дана од дана пријема донесу одговарајућу одлуку.

Члан 74.

Објављивање општих аката врши се одмах по њиховом доношењу, истицањем на огласној плочи или на званичној веб-страници Библиотеке.

Члан 75.

Измјене и допуне Статута или других општих аката врши се на начин и по поступку по коме је акт донесен.

XV НАДЗОР

Члан 76.

(1) Управни надзор над законитошћу рада Библиотеке врши надлежно Министарство.

(2) Инспекцијски надзор над спровођењем Закона којим се регулише библиотечно-информациона дјелатност и прописа донесених на основу истог Закона врши Републичка управа за инспекцијске послове.

Члан 77.

(1) Када орган надлежан за вршење надзора над законитошћу рада Библиотеке утврди да Библиотека не испуњава прописане услове за рад или не остварује Законом или актом о оснивању утврђене циљеве и задатке, рјешењем ће одредити рок за испуњење тих услова и о томе обавијестити Оснивача.

(2) Ако Библиотека не изврши рјешење из претходног става, надлежни орган ће о томе обавијестити Оснивача.

XVI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 78.

Тумачење одредаба овога Статута даје орган који га је донио.

Члан 79.

О измјенама и допунама овог Статута одлучује Управни одбор Библиотеке, на исти начин као и у поступку доношења.

Члан 80.

Ступањем на снагу овог Статута, престаје да важи Статут Јавне установе Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске, број: 0101-1271/12, од 11. 06. 2012. године, с Измјенама и допунама Статута Јавне установе Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске број: 04/1-012-2-187/17 од 26. 01. 2017. године.

Члан 81.

Овај Статут ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на Огласној плочи Јавне установе Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске.

У Бањој Луци, 16.02.2022. године
Број: 0101-263/22

ПРЕДСЈЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

Душан Поповић

